

ข่าวเศรษฐกิจและสังคม

สายงานพัฒนาสังคม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๙๖๒ ถนนกรุงเกษม ป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

โทรศัพท์. ๐-๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๓๕๐๐ โทรสาร. ๐-๒๒๘๑-๒๘๐๓

<http://social.nesdb.go.th>

สศช. ได้รายงานความเคลื่อนไหวทางสังคมในช่วงไตรมาสสอง ปี ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๔

นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ เลขาธิการ สศช. และนางสุวรรณี คำมั่น รองเลขาธิการ สศช.เปิดเผยว่า สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ติดตามความเคลื่อนไหวสถานการณ์ทางด้านสังคมที่สำคัญๆ ในช่วงไตรมาสสองปีนี้ และประเด็นเฝ้าระวังสำคัญในระยะต่อไป สรุปได้ดังนี้

สรุปภาวะสังคมไทยในไตรมาสสอง ปี ๒๕๕๔

การจ้างงานและรายได้ ในไตรมาสสอง การจ้างงานเพิ่มขึ้นจากการจ้างงานในภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น คนว่างงานน้อยลง และตลาดแรงงานยังคงตึงตัวต่อเนื่อง รายได้เริ่มชะลอตัวเนื่องจากรายได้ที่เป็นตัวเงินชะลอลงมาก ขณะที่เงินเพื่อสูงขึ้นต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในตลาดแรงงาน มีดังนี้

- ในไตรมาส ๒/๒๕๕๔ การจ้างงานเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี ๒๕๕๓ ร้อยละ ๑.๕ จากการจ้างงานในภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น แต่การจ้างงานนอกภาคเกษตรลดลงโดยเฉพาะในสาขาการค้าส่ง/ค้าปลีก ก่อสร้างและอุตสาหกรรม ส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบต่อเนื่องจากเหตุการณ์สึนามิในประเทศญี่ปุ่นในเดือนมีนาคมที่ผ่านมา ส่งผลให้บางอุตสาหกรรมต้องลดกำลังการผลิตลง อัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ ๐.๕๖ เป็นผู้ว่างงาน ๒๑๖,๙๘๐ คน ลดลงจากร้อยละ ๑.๓ ในช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง การว่างงานลดลงในทุกระดับการศึกษา และการว่างงานของนักศึกษาจบใหม่ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่แล้วถึงร้อยละ ๗๙.๓ สะท้อนถึงโอกาสการทำงานที่เพิ่มขึ้นตามความต้องการในตลาด

- ตลาดแรงงานยังคงอยู่ในสภาพตึงตัวต่อเนื่อง และมีเครื่องบ่งชี้ถึงข้อจำกัดในการที่จะหาแรงงานมาทดแทนการขาดแคลนหลายรายการ ดังนี้ (๑) การว่างงานลดลงในทุกกลุ่มอายุและทุกระดับ

The Office of the National Economic and Social Development Board (NESDB), on August 29, 2011, reported Thailand's social conditions in the 2nd quarter of 2011.

Mr. Arkhom Termpittayapaisith, Secretary General and Mrs. Suwannee Khamman, Deputy Secretary General, reported on the Office of NESDB's monitoring of significant social situations and important trends to watch for the next period.

Social Development Report in Q2 of the Year 2011

Employment and income. Q2 employment rate was boosted by expanded agricultural employment. The number of unemployed dropped as the labour market tightened. Income growth slowed down as cash income stalled while inflation rate soared. Major changes in the labour market are as follows:

- Q2/2011 employment increased 1.5% from Q2/2010. Agricultural employment expanded while non-agricultural reduce employment shrank especially in wholesale and retail trading, construction, and manufacturing. This was partly a consequence of the Tsunami in Japan in March 2011 that forced some manufacturing sectors to reduce the production. With 216,980 unemployed, unemployment was 0.56%. This represented a 1.3% improvement from the same period last year during which Thailand was besieged by the political unrest. Unemployment dropped at all educational levels. Unemployment among new graduates was 79.3% lower than last year, indicating an expanding demand.

- The labour market continued to be tight and showed signs of labour replacement constraints. (1) Unemployment dropped in all age-groups and at all educational levels

การศึกษาและโดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่เคยทำงานมาก่อน (๒) กลุ่มแรงงานที่ทำงานต่ำกว่าระดับ (underemployment) ลดลงต่อเนื่องและมีเพียงประมาณ ๓.๘๔ แสนคนในไตรมาส ๒/๒๕๕๔ เทียบกับ ๕.๒ แสนคนในปี ๒๕๕๓ และ ๖.๐๒ แสนคนในปี ๒๕๕๒ ซึ่งว่าแรงงานที่ยังทำงานไม่เต็มที่กลุ่มนี้มีอยู่น้อย จึงช่วยลดแทนการขาดแคลนแรงงานได้เพียงบางส่วน (๓) กลุ่มแรงงานที่ทำงานน้อยกว่า ๓๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์แต่ไม่ประสงค์ที่จะทำงานเพิ่ม มีประมาณ ๕.๖๔ ล้านคนในไตรมาส ๒/๒๕๕๔ กลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย อายุมาก และอยู่ในภาคเกษตร จึงไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาแรงงานตึงตัวได้เท่าใดนักและอาจมีข้อจำกัดในการยกระดับขีดความสามารถของแรงงาน (๔) แรงงานรอฤดูกาลประมาณ ๒-๓ แสนคนและไม่ได้ถูกนับเป็นผู้ว่างงาน แม้ว่าในความเป็นจริงจะไม่ได้ทำงานเป็นระยะๆ เนื่องจากรอฤดูกาล

- แรงงานตึงตัวและมาตรฐานการครองชีพขั้นพื้นฐานจำเป็นที่สูงขึ้น ซึ่งค่าจ้างแรงงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งการเพิ่มรายได้แรงงานตามนโยบายรัฐบาลอาจพิจารณาดำเนินการได้ ๓ รูปแบบ คือ (๑) การเพิ่มรายได้จากการทำงานล่วงเวลาเพิ่มขึ้น เป็นผลรายได้ที่เป็นตัวเงินเพิ่มขึ้น แต่ขณะเดียวกันจะส่งผลเสียต่อคุณภาพชีวิตของแรงงาน และมีข้อจำกัดในการขยายชั่วโมงการทำงาน ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจในแต่ละช่วง และกฎระเบียบชั่วโมงการทำงานล่วงเวลา (๒) การเพิ่มผลตอบแทนในรูปแบบที่ไม่ใช่ตัวเงินโดยตรง เป็นการเพิ่มรายได้แท้จริงให้กับแรงงานทางอ้อม เพื่อช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของแรงงาน เช่น ค่าที่พัก ค่าเดินทาง และ/หรืออาหารกลางวัน เสื้อผ้า เป็นต้น การเพิ่มรายได้ในส่วนนี้ไม่ได้มีกฎระเบียบกลไกใดมารองรับ แต่เป็นความสมัครใจของผู้ประกอบการที่จะจัดหาให้กับพนักงานของตน ซึ่งในปัจจุบันแรงงานได้รับสวัสดิการเฉลี่ย ๒๙ บาท/วัน และ (๓) การพิจารณาเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำภายใต้ พรบ. คุ้มครองแรงงาน ซึ่งปัจจุบันค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ยเท่ากับ ๑๗๖ บาท/วัน ยังต่ำกว่าค่าใช้จ่ายอัตรภาพและค่าใช้จ่ายคุณภาพที่จำเป็น และเมื่อรวมกับผลตอบแทนแรงงานอื่นวันละประมาณ ๒๙ บาทแล้วจะทำให้แรงงานมีรายได้เฉลี่ย ๒๐๕ บาท/วัน

- การปรับเพิ่มรายได้แรงงานในเกณฑ์ใหม่ให้บรรลุผล รัฐบาลควรพิจารณาดำเนินการและจัดเตรียมมาตรการเพื่อบรรเทาผลกระทบในระยะสั้น รวมทั้งการปรับเปลี่ยนในเชิงโครงสร้างในระยะต่อไปเป็นลำดับ ดังนี้ (๑) การสนับสนุนผู้ประกอบการที่มีความพร้อมให้ปรับเพิ่มรายได้ให้กับแรงงานได้ทันที โดยกำหนดมาตรการจูงใจ อาทิ รัฐบาลการร่วมกับภาคธุรกิจจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับพนักงานของธุรกิจให้เหมาะสมกับรายได้ที่ปรับเพิ่ม และการประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ประกอบการในการช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงาน เป็นต้น (๒) การกำหนดการขึ้นราคาค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเป็นระยะตามความพร้อมและความจำเป็นของแต่ละจังหวัดภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด โดยพิจารณาเกณฑ์รายจ่ายตามอัตราและตามคุณภาพประกอบด้วย เพื่อเป็น

especially among those who had never worked. (2) Underemployment also dropped to 384,000 in Q2/2011, compared with 520,000 in Q2/2010, and 602,000 in 2009. This meant that the underemployed could not be expected to ease the labour shortage. (3) Those working less than 35 hours/week, but did not want to work more numbered 564,000 in Q2/2011. This group was largely aged farm workers with little education and little prospect for skills development, and were therefore unlikely to fill the labour gap. (4) About 200,000-300,000 seasonal workers were temporarily engaged or disengaged. They were not regarded as unemployed as they were waiting for the season.

- Tight labour market combined with rising basic minimum standard of living indicates a good prospect for rising wages. The Government's policy to increase the workers' income can be implemented in 3 different manners. (1) Increase overtime income. But this may have adverse impacts on workers' quality of life, is limited by laws and regulations about overtime work, and depends on each economic period. (2) Increase in-kind income to boost real income by reducing workers' expenses such as lodging, transport and/or lunch, clothing, etc. Not sanctioned by the law, these benefits, estimated at 29 Baht/day, are provided voluntarily by employers. (3) Increase wages under the Labour Protection Act. At present, the average minimum wage is 176 Baht/day, lower than the living wage and expenditure at a certain decent level of standard living. Combined with other provisions estimated at 29 Baht/day, the workers currently receive an average minimum income of 205 Baht/day.

- To effectively enhance the workers' income, the Government should consider measures to alleviate short-term and long-term impacts, and to foster structural changes. (1) Encourage entrepreneurs who can accommodate higher labour cost to increase their workers' income. This should be implemented through incentives such as skills development training to increase labour productivity. These activities should be sponsored by both the Government and the business, and the entrepreneurs should be honoured with awards or citations. (2) Increase minimum wages in steps to match the situation and readiness of each province, with due consideration to the

หลักประกันให้กับแรงงานเพื่อพัฒนาฝีมือที่เริ่มเข้าทำงานให้มีรายได้เพียงพอต่อรายจ่ายพื้นฐานที่จำเป็น และจัดเตรียมมาตรการเพื่อสนับสนุนและบรรเทาผลกระทบให้กับผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบรุนแรงโดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เช่น การจัดหาสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ การสนับสนุนกองทุนเพื่อการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยี รวมถึงการให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการและการหาตลาดให้กับธุรกิจรายย่อย เป็นต้น และ (๓) การเฝ้าระวังผลกระทบต่อเงินเฟ้อ โดยระมัดระวังการฉวยโอกาสขึ้นราคาสินค้าเกินความจริง และการขอความร่วมมือในการปรับราคาสินค้าตามจังหวะและต้นทุนที่เพิ่มขึ้นอย่างเหมาะสม

- ในระยะต่อไป ประเด็นนโยบายที่ต้องพิจารณาเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาทั้งการขาดแคลนแรงงานและการมีระดับค่าจ้างแรงงานที่เหมาะสมได้อย่างครบวงจร คือ (๑) การเร่งปรับโครงสร้างการผลิตของประเทศไปสู่การผลิตโดยใช้เทคโนโลยี ฐานความรู้และทักษะที่สูงขึ้น (๒) การยกระดับมาตรฐานการผลิตและมาตรฐานความปลอดภัยในการดำเนินการของกิจการประเภท ๓Ds (Dirty, Dangerous, Difficult) เพื่อจูงใจแรงงานไทยที่ยังทำงานไม่เต็มที่เข้าสู่ตลาดส่วนนี้ (๓) ภาครัฐเร่งเตรียมกำลังคนและระบบโครงสร้างพื้นฐาน/โลจิสติกส์ที่ตอบสนองต่อทิศทางการปรับตัวของเศรษฐกิจ ด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนและสถาบันการศึกษากับภาคเอกชน ซึ่งจะเป็นการช่วยเพิ่มผลิตภาพการผลิต (๔) ภาคเอกชนต้องเร่งปรับเพิ่มประสิทธิภาพทั้งจากการลงทุนในเทคโนโลยี การสนับสนุนการเพิ่มทักษะแรงงาน/การมีส่วนสนับสนุนภาครัฐในการเตรียมกำลังคน และการบริหารจัดการที่ดี และ (๕) เมื่อมีการเข้าถึงระบบข้อมูลข่าวสารด้านแรงงานในอนาคตอย่างทั่วถึง ประเทศไทยจำเป็นต้องทบทวนถึงความจำเป็นและขอบเขตกิจการที่จะบังคับใช้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมาย ด้วยข้อจำกัดของกำลังแรงงานและการแข่งขันในตลาดแรงงานบนฐานของระบบข้อมูลแรงงานที่ดีขึ้นจะทำให้อำนาจการต่อรองของแรงงานระดับล่างมีมากขึ้น

ด้านการศึกษา มีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างชัดเจนในระหว่างกลุ่มประชากรที่มีสถานะความเป็นอยู่ที่ต่างกัน กลุ่มเด็กที่มีฐานะความเป็นอยู่ด้อยที่สุดได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพียงร้อยละ ๑.๓๒ ขณะที่เด็กนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่ดีที่สุดในระดับอุดมศึกษาถึงร้อยละ ๙๐.๔๐ ของประชากรในวัยเรียนในกลุ่มรายได้สูงสุด ในเชิงคุณภาพการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความแตกต่างระหว่างภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีครัวเรือนยากจนมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ (ONET) ในชั้นมัธยมต่ำสุด และผลการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ยังมีสัดส่วนต่ำ ดังนั้น การเร่งสร้างโอกาสให้กลุ่มยากจนได้เข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการหลุดพ้นจากวงจรความยากจน

living wage and expenditure at a certain decent level of standard living. This should be accompanied by support for entrepreneurs who are severely impacted by the wage hikes especially those in labour-intensive industries and SMEs, e.g. providing low-interest loans, establishing a fund to support technology adjustment, providing management knowledge, securing markets for small businesses, etc. (3) Manage possible impact on inflation by monitoring unwarranted price increases and soliciting collaboration to ensure that commodity prices increased within reason and at appropriate time.

- In the next phase, a policy to address the labour shortage problem and to bring about proper wages should include the following: (1) Accelerate the country's structural change toward a technology, knowledge, and high-skills based economy. (2) Enhance the production and the safety standards to attract underemployed Thai labour to the 3D (dirty, dangerous, difficult) line of work. (3) The Government should foster collaboration with the private sector and education institutes to develop manpower and infrastructure/logistics in response to economic adjustment trends to enhance productivity. (4) The private sector should invest in technology and skills development, as well as to support the Government in manpower development and good governance. (5) When the labour market information is conveniently and widely accessible, Thailand should review the need and scope for the minimum wage control. The limitation of labour force and competition facilitated by better labour market information would enhance the bargaining power of workers at low-end of the market.

Education. Qualitative and quantitative gaps were noticeable among population groups with different economic backgrounds. Only 1.32% of children from the lowest echelon had tertiary education, compared with 90.40% of children from the highest echelon. With regard to education quality, the results varied across the regions. The Northeast, where the largest number of poor households lived, had the lowest secondary level ONET scores. Only a small proportion of basic education institutes in the Northeast met the quality standard. Expanding their access to quality education thoroughly is an urgent measure to help the poor escape the poverty trap.

ด้านสุขภาพของเด็กยากจนและปัญหาเด็กออทิสติก

- เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาสยังเผชิญปัญหาโภชนาการส่งผลกระทบต่อสุขภาพ พัฒนาการและไอคิวของเด็ก พบว่า ครั้วเรือนยากจนมีปัญหาการมีทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัม อยู่ร้อยละ ๑๘.๘ ซึ่งกระจุกตัวในภาคเหนือและภาคอีสาน รวมทั้งมีปัญหาการขาดสารไอโอดีนของเด็กแรกเกิดมากถึงร้อยละ ๑๕.๙๙ ส่งผลให้เด็กในภาคอีสานมีไอคิวเฉลี่ยต่ำกว่าในภาคอื่น รัฐจึงควรให้ความสำคัญโดยการอุดหนุนทั้งในรูปของเงินและสิ่งของควบคู่กับการให้ความรู้แก่แม่และหัวหน้าครัวเรือน

- เด็กออทิสติกและเด็กพิการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น พบสูงสุดเป็น ๔ คนต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน เป็นเพศชายมากกว่าหญิง ชีวิตความเป็นอยู่พบว่า ๒ ใน ๓ ยังมีภาวะต้องพึ่งพิงผู้อื่นตลอดชีวิต มีเด็กออทิสติกวัยเรียนเข้าสู่ระบบการศึกษาเพียงร้อยละ ๓๒.๑๙ ของเด็กวัยเรียนที่เป็นออทิสติก ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นในการเฝ้าระวังและฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กออทิสติกและเด็กพิการโดยเฉพาะกลุ่มที่ยากจนให้อยู่อย่างมีศักดิ์ศรี พึ่งพาตนเองได้มากขึ้นและมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

ด้านพฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทย มีประเด็นเฝ้าระวังหลายด้าน ได้แก่

- พฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องการสูบบุหรี่และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังเป็นประเด็นเฝ้าระวังต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาจากผู้มีรายได้ต่ำมีสัดส่วนการใช้จ่ายค่าบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อการใช้จ่ายรวมมากกว่าผู้มีรายได้สูง โดยที่ค่าใช้จ่ายสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสัดส่วนร้อยละ ๕.๗๙ ของค่าใช้จ่ายรวมสำหรับกลุ่มรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๒๐ (Quintile ที่ ๑) เทียบกับร้อยละ ๔.๖๗ สำหรับกลุ่มรายได้สูงสุดร้อยละ ๒๐ (Quintile ที่ ๕)

- จากการสำรวจการสูบบุหรี่ของเยาวชนอายุ ๑๓-๑๕ ปี ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ พบการเคยสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุน้อยกว่า ๑๐ ปี เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๑๘.๙ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนหญิงเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒๐.๙ ขณะที่สภาพแวดล้อมจากผู้อาศัยอยู่ในบ้านที่มีคนสูบบุหรี่ทำให้เด็กมีโอกาสได้รับควันบุหรี่มากที่สุดที่ร้อยละ ๕๗.๕ ของเด็กอายุ ๑-๕ ปี และร้อยละ ๕๕.๐ ของเด็กอายุ ๖-๑๔ ปี รองลงมาได้แก่ พ่อที่อาศัยในบ้านด้วยกันสูบบุหรี่ พ่อสูบบุหรี่อยู่ในห้องเดียวกับเด็ก และมารดาเด็กสูบบุหรี่ขณะเด็กตั้งครรภ์ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์เบื้องต้น พบว่า เด็กอายุ ๑-๕ ปีที่เคยมีประวัติมารดาสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์มีความชุกของการเคยมีโรคในอกที่เป็นอาการหอบหืดตั้งแต่แรกเกิดจนถึงปัจจุบันร้อยละ ๓๐ สูงกว่าเด็กที่มารดาไม่สูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์

- ในด้านพฤติกรรมการบริโภค พบว่าคนไทยนิยมบริโภคอาหารสำเร็จรูปมากขึ้น ในขณะที่พบว่าการปนเปื้อนจุลินทรีย์ในอาหารถุงนั้นมียังร้อยละ ๕๗ ซึ่งกระทบสุขภาพและเกิดสภาวะโรคเรื้อรังต่างๆ

Health: poor children and autistic children.

- Nutrition of poor and vulnerable children remained a problem and it affected their health, development and intelligence. A study found that 18.8% of newborns of poor households were underweight (<2,500 grammes); they were heavily concentrated in the North and the Northeast. Iodine deficiency among newborns was high at 15.99%. As a result, children in the Northeast had the lowest intelligence quotient (IQ). The Government should provide extra monetary and non-monetary support, including providing nutrition knowledge for mothers and heads of the households.

- Autistic and disabled children increased to 4 per 1,000 population especially among males. Two-thirds of these children had to depend on other people for the rest of their lives. Only 32.19% of autistic children were enrolled in the school system. It is therefore necessary to step up the screening and rehabilitation of autistic and disabled children, especially those from poor households, to enable that they live dignified lives, be more self-reliant and have better quality of life.

Well-being and way of life of Thai people. Discernable issues were as follows:

- Smoking and alcohol drinking remained important risks of Thai people. These two items also accounted for a larger proportion of total expenditures among low-income population. The lowest income quintile spent 5.79% of their expenditures on alcohol beverage, compared with 4.67% for the highest quintile.

- A survey of youth (aged 13-15 years old)'s smoking behaviour in 2009 found that 18.9% of the youth began smoking when they were less than 10 years old. The survey also found a 20.9% increase among female youth. Living in the same house as a smoker was the most important reason for their exposure; 57.5% of children 1-5 years old and 55.0% of children aged 6-14 years old were subject to second-handed smoking. Other sources were from smoking father who lived in the same house, smoking father who shared room with the children, mother who smoke during pregnancy. A preliminary analysis showed that children 1-5 years old of mothers who smoke during pregnancy had 30% higher rate of developing asthma than children of mothers who did not smoke during pregnancy.

- Ready-made food became more popular among Thai people. A study found that 57% of bagged ready-made food was bacteria contaminated that could lead to health problems and chronic illness that would incur expensive

เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ในระยะยาวยังเป็นสาเหตุของความพิการ ความไม่สามารถพึ่งตนเอง เสี่ยงต่อการตกอยู่ในภาวะยากลำบากและความจน จึงควรมีการให้ความรู้และส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ติดฉลากที่เป็นประโยชน์เข้าใจง่ายเพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักในการเลือกซื้อและบริโภคอาหารอย่างเหมาะสม รวมทั้งรณรงค์ให้ประชาชนออกกำลังกาย บริโภคผักและผลไม้ ตลอดจนกำกับดูแลตรวจสอบผลิตภัณฑ์ เพื่อคุ้มครองให้ประชาชนบริโภคอาหารที่ปลอดภัย

ด้านความมั่นคงทางสังคม สังคมไทยยังเผชิญกับปัญหาเสพติดที่รุนแรงโดยเฉพาะในกลุ่มวัยแรงงาน ๒๑-๒๕ ปี มีการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด แต่กลุ่มที่น่าเป็นห่วงที่มีแนวโน้มใช้สารเสพติดเพิ่มขึ้น คือวัยรุ่นอายุ ๗-๑๗ ปี โดยนิยมเสพยาบ้า และยาไอซ์เพิ่มขึ้น การจับกุมยาเสพติดยังคงเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๑๙.๑ จากไตรมาสสองของปี ๒๕๕๓ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการดำเนินการปราบปรามตามมาตรการ ๓-๑-๕ พลเรือน ตำรวจ ทหาร สามารถจับกุมผู้ค้ารายย่อยและขยายผลสู่การจับกุมผู้ค้ารายใหญ่ นายทุน ผู้ให้การสนับสนุนและผู้เกี่ยวข้อง

สังคมไทยมีการใช้สารเคมีเพิ่มขึ้นและประชาชนต้องเผชิญกับความเสี่ยงต่อสุขภาพ การใช้สารเคมีเพิ่มขึ้นทั้งจากการนำเข้าสารเคมีจากต่างประเทศและการผลิตเอง ทำให้มีการปลดปล่อยหรือรั่วไหลของสารพิษระหว่างขนส่ง การใช้ และการกำจัดทิ้ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจากอุบัติเหตุสารเคมี ซึ่งกลุ่มเสี่ยงมักเป็นแรงงานนอกระบบที่อยู่ในสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย รายได้ไม่มั่นคง และได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่จำกัด แรงงานกลุ่มดังกล่าวประสบปัญหาด้านความปลอดภัยในการทำงานจากสารเคมีและวัตถุอันตราย โดยส่วนใหญ่ได้รับสารเคมีเป็นพิษร้อยละ ๖๓.๗ เครื่องจักร เครื่องมือที่เป็นอันตรายร้อยละ ๒๑.๖ และการได้รับอันตรายต่อระบบหู/ระบบตาร้อยละ ๕.๕ กลุ่มเสี่ยง ได้แก่กลุ่มอาชีพเก็บขยะเสี่ยงต่อการได้รับมลพิษหรือสารเคมีตกค้างจากขยะ กลุ่มเกษตรกรเสี่ยงต่อการได้รับสารเคมีจากยาปราบศัตรูพืชและปุ๋ยเคมี สำหรับแรงงานภาคบริการ เช่น แรงงานร้านเสริมสวยเสี่ยงต่อการได้รับสารเคมีจากผลิตภัณฑ์เสริมความงาม ดังนั้น จึงควรมีนโยบายจัดการสารเคมีและสารอันตรายในเชิงรุก ให้ความรู้เกี่ยวกับสารเคมีและการจัดการความปลอดภัยด้านสารเคมี จัดระบบข้อมูลและการส่งต่อข้อมูลอย่างครอบคลุมในทุกระดับ รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ รับรู้ ร่วมตัดสินใจ และและเป็นภาคีร่วมของภาครัฐในการเฝ้าระวัง

เรื่องเด่นประจำฉบับ “ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในปี ๒๕๕๓”

- สถานการณ์ความยากจนมีแนวโน้มดีขึ้นโดยทั้งสัดส่วนและจำนวนคนจนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๕๓ มีคนจน ๕.๐๘ ล้านคนหรือเป็นสัดส่วนคนจนร้อยละ ๗.๘ ลดลงจากร้อยละ ๘.๑๒ ในปี ๒๕๕๒ ในขณะที่เดียวกันการกระจายรายได้ก็ดีขึ้นเล็กน้อย สะท้อนจาก

medical expenses. In the long run, it may lead to disabilities, undermine self-reliance, and increase poverty risk. It is important to promote public education and proper product labeling to enable consumers to make wise and healthy food choices. In addition, Thai people should be encouraged to exercise and consume more vegetable and fruit. Surveillance and regular checking and product testing are also needed to ensure food safety.

Social security. Narcotics continued to pose a serious threat for the Thai people especially the 21-25 year-old age group who were part of the workforce and had the highest rate of drug-related offenses. But most concerns were about the increase drug, especially amphetamine and crystal methamphetamine by the 7-17 year-old youth and adolescents. Drug-related arrests increased 19.1% from Q2/2010, partly due to an intensive drug suppression campaign as per the policy 3-1-5. Civilians, police officers and soldiers arrested drug retailers that led to arrests of wholesalers, financiers, and other supporters of this illegal business.

Expanded chemical use heightened health risks of Thai people. Chemical use increased, both locally made and imported. This meant more risk of emission, discharge or leakage during transport, use, and disposal, which could result in loss of lives and properties due to chemical hazard. The most vulnerable group was informal workers who often worked in unsafe environment, had insecure income and limited social protection. This group was exposed to high risk from chemicals and hazardous materials. Of all the workers who experienced occupational hazard, 63.7% were cases of chemical toxic, 21.6% injuries from unsafe machinery, 5.5% hearing and visual impairs. High-risk groups were garbage collectors who were exposed to pollution or chemical residue from the garbage, farmers who were exposed to chemicals in pesticide and chemical fertilizer, workers in hair salons who were exposed to chemicals from beauty products. A pro-active chemical and hazardous material management is needed to educate the public about chemicals and chemical safety. Another important measure is an integrated chemical data system and data exchange at all levels, including public disclosure to engage the public as partner in decision-making, monitoring and surveillance.

This issue’s highlight is “Poverty and Inequality in 2010”

- Poverty reduction continued on course as both the proportion and number of the poor dropped. In 2010, the number of the poor was estimated at 5.08 million, or 7.8%, a drop from 8.12% in 2009. Income distribution also improved slightly as reflected by GINI coefficient (income-

สัมประสิทธิ์จีนิด้านรายได้ที่ลดลงจาก ๐.๔๘๕ ในปี ๒๕๕๒ เป็นประมาณ ๐.๔๘ ในปี ๒๕๕๓ และสัมประสิทธิ์จีนิด้านรายจ่ายลดลงจาก ๐.๓๙๖ เป็น ๐.๓๙๔ อย่างไรก็ตาม กลุ่มรายได้สูงสุดร้อยละ ๒๐ มีสัดส่วนรายได้และรายจ่ายเป็นถึง ๑๑ เท่าของผู้มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๒๐ สูงกว่าเป้าหมายแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ ที่กำหนดให้เหลือ ๑๐ เท่าภายในปี ๒๕๕๔ ทั้งนี้ กลุ่มรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๑๐ นั้น ส่วนใหญ่อยู่ใต้เส้นความยากจนและกลุ่มเสี่ยง

- นอกจากนั้น ยังมีกลุ่มที่เฉียดจนหรือเกือบจนซึ่งเป็นกลุ่มที่มีรายได้สูงกว่าเส้นยากจนประมาณร้อยละ ๒๐ อีกประมาณ ๕ ล้านคน ซึ่งกลุ่มนี้มีความอ่อนไหวต่อภาวะวิกฤตและตกอยู่ในภาวะยากจนได้ง่าย เมื่อรวมกับคนจนจึงมีกลุ่มเสี่ยงทั้งหมดประมาณ ๑๐ ล้านคน หรือร้อยละ ๑๕ ของประชากรรวม ดังนั้น ปัญหาความยากจนจึงมีความสำคัญเร่งด่วน โดยเฉพาะในภาคเกษตรที่มีคนจนมากถึง ๑.๒ ล้านคน เนื่องจากปัญหาที่ดินทำกินและความเสี่ยงจากภัยพิบัติและราคาผลผลิต ซึ่งส่งผลกระทบต่อกรย้ายถิ่น นอกจากนั้น ผู้สูงอายุ เด็ก และผู้พิการก็มีสัดส่วนความยากจนสูงและเป็นกลุ่มเสี่ยงเช่นกัน

- กลุ่มคนจนและกลุ่มเสี่ยงนั้นยังมีปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเป็นเจ้าของสินทรัพย์และที่ดินที่กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนจำนวนน้อย การจัดสรรทรัพยากรระหว่างกรุงเทพและภูมิภาคส่งผลต่อการเข้าถึงและความแตกต่างของคุณภาพของบริการทางสังคม สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ รวมทั้งการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

- ครัวเรือนยากจนมีลักษณะที่เป็นข้อจำกัดหลายด้านในกรยกระดับคุณภาพชีวิตและการเข้าถึงโอกาสและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ถึงร้อยละ ๙๓ มีการศึกษาระดับประถม และเป็นผู้สูงอายุร้อยละ ๔๙ โดยคนจนส่วนใหญ่อยู่ในชนบท ครอบครัวมีปัญหาเรื่องสุขภาพ โดยมีครัวเรือนร้อยละ ๔๗.๒ มีโรคประจำตัวอย่างน้อย ๑ คน และร้อยละ ๑๓.๓ มีสมาชิกเป็นผู้พิการ แหล่งรายได้หลักของครัวเรือนยากจนมาจากการรับจ้างและขายผลผลิตถึงร้อยละ ๖๐ ขณะที่รายได้จากคนไปทำงานต่างถิ่นมีสัดส่วนร้อยละ ๒๐ และจากสวัสดิการเบี้ยยังชีพเกือบร้อยละ ๑๐ ซึ่งให้เห็นว่า เงินอุดหนุนเบี้ยยังชีพมีส่วนสำคัญในการบรรเทาความเดือนร้อนให้กับคนจนสำหรับการเข้าถึงบริการพื้นฐานส่วนใหญ่ได้รับบริการแต่ยังมีบางส่วนที่ไม่สามารถเข้าถึงโดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อศักยภาพของเด็กและติดอยู่กับกับดักความยากจน รวมถึงเงินไขและกลไกทำให้ไม่สามารถเข้าถึงบริการหรือร่วมกิจกรรมในชุมชน เช่น แหล่งเงินทุน การแก้ไขหนี้นอกระบบ กลุ่มพันธู์ข้าว เป็นต้น

- บทบาทของชุมชนสามารถช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของคนจนในชุมชนได้ระดับหนึ่ง แต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาความยากจนได้

based) that declined from 0.485 in 2009 to 0.48 in 2010. GINI coefficient (expenditure-based) also declined from 0.396 to 0.394. Nevertheless, income and expenditure of the highest quintile was eleven-fold of that of the lowest quintile, which was slightly more than the 10th Plan target of ten-fold by 2011. By and large, the lowest decile was under the poverty line and the highest-risk group.

- About 5 million people were regarded as the “near poor” whose income was 20% above the poverty line. This group was crisis-sensitive and could easily fall under the line. The headcount of the poor and the near-poor considered to be the vulnerable group was about 10 million or 15% of total population. Hence, poverty is still an urgent issue especially in the agricultural sector where 1.2 million of the poor made their meager living. They have to cope with land problems, natural disasters, fluctuating produce prices, which led to waves of migration. Poverty incidence was high among the elderly, children and people with disability, who were also considered vulnerable groups.

- The poor and the vulnerable groups were also victims of another type of inequality. Assets, properties, and lands were concentrated within a small group of people. Unequal resource distribution between Bangkok and other regions induced huge gaps in access and quality of social services, infrastructure and utilities, and justice.

- Poor households had several constraints that made it difficult to improve their quality of life and to fully participate in economic activities. 93% of the household heads had only primary education. 49% were aged. Most of the poor lived in rural areas. Their families had health problems. 47.2% of poor households had at least one family member suffering from chronic disease. 13.3% had a disabled person as family member. Main source of income – 60% were from hired wage and sale of produce. Remittance from migrant family members constituted 20% of the income. Welfare subsidy made up almost 10%, which meant that it played an important role in alleviating the plight of the poor. Most of the poor had access to basic social services. Some did not have access to basic education, which could impact the children’s development and trap them in poverty. Some did not have access to community services and activities such as funding, informal debt relief scheme, seeding group, etc.

- Communities can help alleviate the plight of their poor at a certain level, but they are unable to eradicate poverty especially in the communities where occupational

โดยเฉพาะชุมชนที่ยังมีข้อจำกัด เนื่องจากการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอาชีพ และรายได้ยังประสบปัญหาการตลาด ฟุ้งฟิงวัตถุดิบ ขาดเงินทุน ฯลฯ รวมทั้งคนจนยังไม่ค่อยให้ความสนใจ เนื่องจากกลุ่มมักมีผลตอบแทนเป็นเงินปันผลมากกว่าค่าจ้างซึ่งไม่เพียงพอ

- แนวทางในการแก้ปัญหาความยากจนที่ควบคู่ไปกับการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม ควรพิจารณาใช้ตาข่ายทางสังคม (Social safety net) สำหรับกลุ่มที่ยากจนมากและเรื้อรังเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในระดับมาตรฐานขั้นต่ำได้ การให้ความช่วยเหลือแก่คนจนในรูปการอุดหนุน การส่งเสริมศักยภาพชุมชนในการช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือนร้อนแก่คนจน รวมทั้งการให้มีบทบาทเป็นศูนย์ข้อมูลในการรับความช่วยเหลือให้ถึงคนจนอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมอาชีพและการออมเพื่อสร้างความมั่นคงด้านรายได้ ตลอดจนการสร้างเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชนบท การปรับโครงสร้างภาษีเพื่อสร้างความเป็นธรรมแก่สังคม การสนับสนุนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของกลุ่มคนจน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือและความรู้ทางกฎหมายภายใต้หลักการการทำกฎหมายให้เกิดประโยชน์กับทุกคน ทั้งนี้ โดยที่ต้องมีข้อมูลและการจดทะเบียนที่ช่วยให้กำหนดและเข้าถึงได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย

groups have to rely on outside raw materials, lack funding and still struggle to find markets for their product. The poor are not very interested in joining these groups as pay-offs are often in the form of dividends, not wages, which are inadequate for their living.

- To eradicate poverty, reduce inequality and enhance social justice, an effective social safety net is needed for the poorest of the poor and chronic poor to maintain a minimum standard of living. Other measures include providing subsidies for the poor, strengthening communities to take care of their poor and to serve as information centers that deliver assistance to the poor, promoting occupational development and savings to enhance income security, stabilizing the prices of agricultural products, improving infrastructure in the rural areas, restructuring taxes to enhance social fairness, expanding the poor's access to justice, disseminating knowledge on relevant legislations and providing legal aids to make the laws work for everyone. Finally, data and registration are necessary for better targeting and efficient implementation.